

Natuurtoets
Robijnslaan 7 te Noordwijkerhout
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

projectnr. 245856
revisie 0
7 december 2012

Opdrachtgever

Gemeente Maasdonk
Cultuur Civiele Techniek
T.a.v. de heer G. Hasperhoven
Postbus 5
5386 ZG Geffen

datum vrijgave

7 december 2012

beschrijving revisie 0

goedkeuring

W.J. Straatsma

vrijgave

G. Damen

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

drs L..C. Smitskamp

Tekstbijdragen:

drs L..C. Smitskamp

Fotografie:

drs L..C. Smitskamp

Datum van uitgave:

7 december 2012

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Inhoud

	blz.
1	Inleiding3
1.1	Aanleiding.....3
1.2	Wettelijk Kader3
1.3	Doel4
1.4	Werkwijze natuurtoets4
1.5	Leeswijzer4
2	Gebiedsbeschrijving5
2.1	Bureaustudie natuurwaarden5
2.2	Terreinbezoek6
2.3	Waargenomen en te verwachten beschermde soorten.....9
3	Toetsing effecten planontwikkeling13
3.1	Beschrijving planontwikkeling13
3.2	Effecten op beschermde soorten13
3.2.1	<i>Vogels</i>13
3.2.2	<i>Zoogdieren</i>13
3.2.3	<i>Amfibieën en reptielen</i>14
3.2.4	<i>Planten</i>15
3.2.5	<i>Overig beschermde soorten</i>15
4	Conclusies en Aanbevelingen.....17
4.1	Conclusie.....17
4.2	Zorgplicht.....18
4.3	Tot slot.....19
5	Literatuur21

Natuurtoets Robijnslaan 7 Noordwijkerhout

Projectnr. 245856

7 december 2012 , revisie 0

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Noordwijkerhout is voornemens om op de percelen rond Robijnslaan 7 nieuwbouw te realiseren. Het plangebied is gelegen in een agrarisch gebied aan de rand van Noordwijkerhout. In de huidige situatie betreft het twee agrarische percelen met daartussen een woning en enkele bijgebouwen.

Ten behoeve van de realisatie van het voornemen zal het bestemmingsplan geactualiseerd worden voor het plangebied. In het kader van het te actualiseren bestemmingsplan zijn enkele gebiedsonderzoeken noodzakelijk, waaronder een natuurtoets. De voorliggende toets geeft inzicht in de voorkomende en de te verwachten beschermde natuurwaarden in het plangebied. De ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Ligging van het plangebied ten opzichte van Noordwijkerhout.

1.2 Wettelijk Kader

Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het plangebied mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden, met als doel dat aan deze waarden zo min mogelijk schade wordt toegebracht. Indien schade aan beschermde soorten niet te voorkomen is, is mogelijk een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer

aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie Bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

1.3 Doel

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ontwikkeling met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.4 Werkwijze natuurtoets

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ontwikkeling op de (strikt) beschermde soorten in het plangebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgetraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Hierbij is o.a. gebruik gemaakt van de RAVON-site, telmee.nl en waarneming.nl.

Stap 2. Terreinbezoek

Na het bureauonderzoek is een terreinbezoek aan het plangebied en de omgeving gebracht. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de effecten op beschermde soorten als gevolg van vernietiging, verstoring of versnippering beschreven. Voor de beschreven negatieve effecten worden verzachtende (mitigerende) maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 is vastgesteld of er sprake is van overtredingen van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet, en of voor deze overtreding een ontheffing ex artikel 75 van deze wet moet worden aangevraagd.

1.5 Leeswijzer

De achtergrondinformatie voor de natuurtoets en de resultaten van de toetsing staan beschreven in de hoofdstukken 2 en 3. Hoofdstuk 2 gaat tevens dieper in op de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek. Hoofdstuk 3 omvat de effectenbeoordeling en maatregelen om effecten te voorkomen of beperken. Hoofdstuk 4 vormt de kern van deze rapportage, in dit hoofdstuk staan de conclusies van de toetsing beschreven. In de bijlage is een beschrijving opgenomen van het wettelijke kader rond natuurbescherming.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Bureaustudie natuurwaarden

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992 en Mostert & Willemsen, 2008), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos *et al.*, 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat er geen waarnemingen bekend zijn in het plangebied van de strikt beschermde soorten: ringslang, Noordse woelmuis, waterspitsmuis en grote modderkruiper (o.a. RAVON, zoogdiervereniging.nl, telmee.nl en waarneming.nl).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen. De resultaten zijn opgenomen in Tabel 2.2 (zie § 2.4).

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet 1998 en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied ligt echter wel in de buurt van EHS gebieden (figuur 2.1). Het beheertype van de dichtstbijzijnde EHS-gebied is o.a. 'Kruiden- en faunarijk grasland, 'Haagbeuken- en essenbos', 'Vochtig bos met productie' en 'Dennen-, eiken- en beukenbos'. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' ligt op circa 2.2 km afstand van het plangebied.

Figuur 2.1. Ligging plangebied (rood omcirkeld) ten op zichten van de Ecologische hoofdstructuur (Bron: geo.zuidholland.nl).

2.2 Terreinbezoek

Het plangebied is op 5 december 2012 bezocht door een deskundig ecooloog van Oranjewoud. Hierbij is het gehele plangebied doorkruist op zoek naar beschermde flora en fauna die een effect kunnen ondervinden van de voorgenoemde ontwikkeling. Hieronder wordt aangegeven wat de bevindingen zijn.

Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen is een beeld te krijgen van het voorkomen van beschermde soorten. Er kunnen vier biotopen worden onderscheiden in het plangebied:

- Gebouwen
- Tuingroen
- Akkerland
- Watergangen

Hieronder volgt een beschrijving van de aanwezige biotopen en de beschermde soorten die kunnen worden verwacht.

Gebouwen

In het plangebied komen centraal gelegen enkele gebouwen voor; een woonhuis en enkele bijgebouwen waaronder een grote garage (foto's 1&2).

Foto 1 & 2. De gebouwen binnen het plangebied.

Gebouwen bieden in potentie een geschikt leef- en broedgebied voor o.a. vogels en zoogdieren (waaronder vleermuizen). Uit de bureaustudie is gebleken dat de gebouwbewonende soorten huismus en gierzwaluw in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen (telmee.nl en waarneming.nl). Tijdens het terreinbezoek zijn zowel op het dak als onder de dakpannen (nabij de dakgoot) van het garagegebouw huismussen aangetroffen (foto 3). De mussen vlogen af en aan naar het dak. Derhalve is het aannemelijk dat deze soort gebruik maakt van de ruimtes onder de dakpannen als nestlocatie. De dakpannen bieden ook voor de gierzwaluw een geschikte nestlocatie; enkele dakpannen lagen scheef waardoor deze soort hieronder zijn nestlocatie kan vinden. Deze soort is niet waargenomen tijdens het terreinbezoek, dit is echter ook niet mogelijk vanwege de tijd van het jaar. Beide soorten kennen een vermelding op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (categorie 1 t/m 4).

De gebouwen vormen tevens in potentie geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen in de vorm van spouwmuren, daklijsten, gaten en betimmeringen. Dergelijke elementen met geschiktheid voor vleermuizen zijn in de te slopen gebouwen aangetroffen. Het gaat hierbij om de ruimtes onder de overstekende kantpannen en de nokpan die aanwezig zijn op zowel het woonhuis als op het garagegebouw en in de nok van de gebouwen. Deze kantpannen vormen (in potentie) een geschikte verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten, zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger (o.a. telmee.nl). Naast de visuele beoordeling van de gebouwen is actief gezocht naar sporen en uitwerpselen die duiden op bewoning door vleermuizen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen (uitwerpselen, afgebeten vleugels van (nacht)vinders) aangetroffen.

Foto 3 & 4. Aangetroffen huismus op het dak van de garage (links) en de kantpannen en nokpan (rechts) die potentieel een geschikte verblijfplaats vormen voor gebouwbewonende vleermuizen.

Tuingroen

Rondom de centraal gelegen gebouwen en langs de Robijnslaan is tuingroen aanwezig. De vegetatie is gezien de voedselrijkdom floristisch weinig interessant. Beschermde plantensoorten zijn niet aantreffen en worden op basis van de aangetroffen biotoop ook niet verwacht.

Langs de oprit naar de woning staan twee paardenkastanjes. Langs de Robijnslaan staan enkele meidoornbomen (foto 5). De bomen in het plangebied bieden een geschikt leef- en broedgebied voor o.a. vogels zoals de Turkse tortel, merel, groenling, kool- en pimpelmees en zoogdieren (waaronder vleermuizen). In de bomen zijn echter geen gaten of holen aangetroffen die duiden op het gebruik van deze bomen als verblijfplaats voor vleermuizen of vogels. Daarnaast zijn in deze bomen geen nesten aangetroffen die duiden op broedgeval van vogels. Uit de bureaustudie is gebleken dat de eekhoorn in de omgeving van het plangebied is waargenomen. Er zijn echter geen nesten van de eekhoorn aangetroffen tijdens het terreinbezoek.

Foto 5. De rij bomen langs de Robijnslaan.

Het tuingroen vormt een geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren zoals de bosmuis, rosse woelmuis, (gewone) bosspitsmuis en huisspitsmuis (o.a. www.zoogdieratlas.nl). Daarnaast kunnen soorten als egel in dit biotoop aanwezig zijn. Strikt beschermde zoogdieren, anders dan vleermuizen, zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied.

Het tuingroen is tevens een geschikt landbiotoop voor algemene amfibieën, zoals de gewone pad en bruine kikker.

Akkerland

Binnen het plangebied liggen twee percelen die een agrarische bestemming hebben. Eén perceel is inmiddels omgevormd naar een bouwterrein en het andere perceel is in de huidige situatie nog steeds in gebruik als agrarisch land (foto's 6 & 7). Het akkerland is een intensief beheerd perceel; floristisch interessante vegetatie is niet aangetroffen of verwacht. Het andere terrein is begroeid met voornamelijk grassen en kruidige vegetatie en is, gezien de voorgeschiedenis als akkerland en aan de hand van het aangetroffen biotoop, floristisch weinig interessant.

De terreinen zijn in de huidige staat in beperkte mate geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren zoals muizen en spitsmuizen. Ook algemene amfibiesoorten vinden in dit gebied een beperkt geschikt landbiotoop. Wanneer het akkerland in gebruik is en meer begroeiing heeft, biedt dit meer schuilmogelijkheden voor (kleine) zoogdieren en amfibieën en zal het een geschikter biotoop vormen.

Op basis van de bureaustudie is de zandhagedis in de omgeving van het plangebied aanwezig. Het aangetroffen biotoop in het plangebied voldoet echter niet aan de hoge habitateisen van deze soort.

Foto 6 & 7. Het agrarische perceel (links) en het perceel dat inmiddels is ingericht als bouwterrein (rechts).

Watergangen

Binnen het plangebied zijn twee watergangen aanwezig; één ten zuiden van het plangebied en één watergang die het plangebied in tweeën splitst van noord naar zuid. Beide watergangen zullen gedempt worden ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling.

De watergang ten zuiden van het plangebied is smal en heeft steile oevers zonder oevervegetatie (foto 8). De watergang die het plangebied doorkruist is iets breder en heeft ook steile oevers zonder benoemingswaardige oevervegetatie (foto 9). De bodem van beide watergangen bestaat uit een dikke laag rottende bladeren en ander organisch materiaal.

Foto 8 & 9. De twee watergangen in het plangebied met links de watergang ten zuiden van het plangebied en rechts de watergang die van noord naar zuid het plangebied doorkruist.

De watergangen zijn overwegend geëutrofeerd door de aanwezigheid van de agrarische akkers in het plangebied. Het wateroppervlak van de zuidelijk gelegen watergang is veelal bedekt met kroos. De andere watergang heeft op enkele plaatsen dunne begroeiing van lisdodde. Beide watergangen zijn onlangs geschoond. Deze watergangen kunnen een geschikt (voortplantings)biotoop vormen voor algemene soorten als de bruine kikker en de gewone pad.

Uit de bureaustudie is gebleken dat de rugstreppad voorkomt in de omgeving van het plangebied (telmee.nl). Het habitat van de rugstreppad laat zich karakteriseren als onbeschaduwde, laagbegroeide tot volledig onbegroeide terreinen en ondiepe wateren die snel opwarmen (Creemers en Delft, 2009). De aangetroffen watergangen in het plangebied hebben steile oevers en zullen, zonder regelmatig onderhoud, snel volgroeien met kroos en/of met lisdodde en verlanden. Hierdoor, en door de redelijke diepte, zal het water niet snel opwarmen. Derhalve bieden deze watergangen geen geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreppad. Het braakliggende bouwterrein kan echter potentieel fungeren als een geschikt leefbiotoop voor de rugstreppad.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de bittervoorn en de kleine modderkruiper in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen (telmee.nl). In de watergangen worden deze vissoorten echter niet verwacht. De bittervoorn zal op basis van zijn habitateisen (helder water, niet al te modderige bodem voor de aanwezigheid van zoetwatermosselen) niet in het plangebied voorkomen. Ook de kleine modderkruiper vindt hier geen geschikt leefgebied. Tijdens het terreinbezoek is op meerder locaties actief gevist en zijn geen vissen aangetroffen.

2.3 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en het terreinbezoek is een inschatting gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied te verwachten of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het terreinbezoek. Deze soorten en hun beschermingsregime zijn opgenomen in Tabel 2.2.

Tabel 2.2: Beschermde soorten in het plangebied (bron: literatuur + terreinbezoek).

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn Bijlage II/IV	Rode lijst (nov. 2002)
Zoogdieren				
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	X1	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X1	-	-
Gewone bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X1	-	-
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	X1	-	-
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	X1	-	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistellus pipistrellus</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	X3	Bijlage IV, HR	RL
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Amfibieën				
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	X1	-	-
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	X1	-	-
Vogels				
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	-	-	RL
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	-	-	

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet beschermingsregime AMvB art.75

1 = soort tabel 1

2 = soort tabel 2

3 = soort tabel 3

HR = Habitatrichtlijn

KW = Kwetsbaar

BE = Bedreigd

VZ = Vrij zeldzaam

RL = Rode Lijst

Uit de resultaten van de bureaustudie en terreinbezoek blijkt dat in het plangebied beschermde soorten voor kunnen komen (zie Tabel 2.2). Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen in Nederland, en tien strikt beschermde soorten.

Algemene soorten

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van Tabel 1, te weten: bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, rosse woelmuis, egel, bruine kikker en gewone pad geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Strikt beschermde soorten

Voor strikt beschermde soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Bijlage 1 AMvB art.75 Flora- en faunawet - Tabel 3: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing nodig indien verbodsbepalingen worden overtreden. Voor bovengenoemde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing kan worden verleend indien deze wordt aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);

- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e).

Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soort uit Tabel 3 is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag voor deze soort wordt getoetst aan vier criteria (zwarte toets):

1. In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
2. Is er een wettelijk belang?
3. Is er andere bevredigende oplossing/alternatief?
4. Komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding?

De criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle vier moet voldaan zijn).

Voor het verontrusten en verlies van leefgebied van strikt beschermde soorten kan een aanvullend compensatieplan noodzakelijk zijn, waarin in detail mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). In het onderhavige plangebied worden de gierzwaluw en de huismus verwacht, deze soorten behoren tot deze lijst. Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Natuurtoets Robijnslaan 7 Noordwijkerhout

Projectnr. 245856
7 december 2012 , revisie 0

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Beschrijving planontwikkeling

Op de huidige percelen rond de Robijnslaan 7 te Noordwijkerhout wordt woningbouw gerealiseerd. Feitelijk vormt de Robijnslaan samen met overige in de buurt gelegen deelgebieden de laatste overgebleven resten van wat de woonwijken Mossenest I en II voorheen waren, namelijk een agrarisch gebied met bijbehorende bouwblokken. De locatie Robijnslaan 7 is enkele jaren geleden aangekocht door een ontwikkelaar. In overleg met de gemeente is een stedenbouwkundig plan voor de locatie opgesteld dat voorziet in de realisatie van 34 woningen.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Uit de bureaustudie en terreinbezoek blijkt dat in het plangebied beschermde en strikt beschermde soorten voorkomen, dan wel te verwachten zijn. Per aanwezige beschermde soortgroep worden hieronder de mogelijke consequenties en mitigerende maatregelen aangegeven.

3.2.1 Vogels

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (globaal 15 maart – 15 juli) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord.

Conform de zorgplicht (zie § 4.3) is het van belang om voor het broedseizoen, de eventueel te kappen bomen en het tuingroen te verwijderen, hierdoor zijn er geen effecten op (broed)vogels tijdens het broedseizoen.

De gebouwbewonende (broed)vogels in het plangebied zullen negatieve effecten ondervinden wanneer de gebouwen gesloopt worden. In de bestaande gebouwen worden de huismus en de gierzwaluw verwacht. Wanneer sprake is van het verstoren en aantasten van broedplaatsen zijn maatregelen noodzakelijk.

De nesten van beide soorten kennen een vermelding op de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten'. Wanneer de gebouwen gesloopt worden en beide soorten hier broeden, dan zullen de nesten verdwijnen. Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden deze nesten niet zonder vergunning verstoord of verwijderd mogen worden. Om die reden is vervolgonderzoek naar gebruik van de gebouwen als vaste broedplaats door huismus en gierzwaluw noodzakelijk. In de handleiding broedvogelonderzoek van SOVON (2011) zijn datumgrenzen aangegeven waarbinnen het onderzoek plaats moet vinden:

- Huismus 10 maart - 20 juni
- Gierzwaluw 15 mei - 15 juli

3.2.2 Zoogdieren

Algemene zoogdieren

De werkzaamheden kunnen met name schade veroorzaken aan algemene muizensoorten en spitsmuizen. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten bij onraad hun hol in vluchten en zich bij gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Ze leven echter geen van alle in kolonies. Door deze solitaire levenswijze, het betrekkelijk kleine oppervlak aan biotoop en de hoge reproductiesnelheid zal de schade zeer beperkt zijn. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt niet in het gedrang.

Effecten op kleine zoogdieren zoals muizen kunnen worden beperkt door gefaseerd te werk te gaan. Dit houdt in dat eerst de vegetatie (hagen en onderstruweel) wordt gerooid, verwijderd en kort wordt gemaaid alvorens in een later stadium met het vergraven van de weg te beginnen. Het hierdoor eerst

minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze niet tijdens de winterslaap mogen worden verstoord door het verwijderen van vegetatie. Dat betekent dat vegetatie in de periode van eind september tot half november zou moeten worden gerooid, verwijderd of kort gemaaid.

Grotere zoogdieren, als egel hebben grotere leefgebieden en zullen tijdens de werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze algemene soorten. Effecten op populatieniveau van deze soorten worden niet verwacht. Er worden ook geen effecten verwacht op de eekhoorn, aangezien er bomen blijven staan die een geschikt foerageergebied blijven vormen voor de eekhoorn.

De gunstige staat van instandhouding van de zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Vleermuizen

In de gebouwen worden gebouwbewonende vleermuizen verwacht. Wanneer sprake is van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerplaatsen zijn maatregelen noodzakelijk.

Door de sloop is mogelijk sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen zijn strikt beschermde soorten en staan vermeld op tabel 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Om die reden is vervolgonderzoek naar gebruik van het schoolgebouw als vaste verblijfplaats door vleermuizen noodzakelijk.

3.2.3 Amfibieën en reptielen

Schade aan amfibieën is het grootst als de (graaf)werkzaamheden in het voortplantingsseizoen plaatsvinden (maart tot en met juli). In deze periode zijn zowel de volwassen dieren als larven aanwezig in het water. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om het landbiotop op te zoeken en later om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen.

Bij uitvoering van de werkzaamheden in het tuingroen in het najaar- of winterperiode zullen overwinteringsplaatsen (o.a. holletjes) van amfibieën worden verstoord en vernietigd. Dit geldt met name voor soorten die op land overwinteren, namelijk de gewone pad en bruine kikker. De gewone pad en bruine kikker zijn algemeen voorkomende soorten in Nederland. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode en overwintering (september - oktober) worden uitgevoerd is de schade beperkt. De ingreep heeft geen effecten op populatieniveau.

De strikt beschermde rugstreeppad wordt niet verwacht in de watergangen en het (in gebruik zijnde) akkerland. Echter één terrein is reeds ingericht als bouwterrein en wanneer het andere terrein tevens bouwrijp gemaakt wordt, bestaat de kans dat het terrein geschikt is voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een typische pioniersoort, die voorkomt in terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Het reeds braakliggende terrein is mogelijk aantrekkelijk voor rugstreeppadden. Ook wanneer het andere terrein braak komt te liggen wordt deze mogelijk aantrekkelijk gemaakt.

Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreeppad tijdens de bouw, dienen:

- tijdig zandige omstandigheden weggenomen te worden of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreeppadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen);
- natte plekken die als voortplantingswater gebruikt kunnen worden, afgedekt of gedempt te worden.

Met behulp van deze maatregelen wordt het terrein niet aantrekkelijk gemaakt voor de rugstreeppad en kan het soort worden uitgesloten van het plangebied.

Reptielen zijn niet aangetroffen in het plangebied en worden op basis van het aangetroffen biotoop ook niet verwacht.

De gunstige staat van instandhouding van algemene amfibieënsoorten en reptielen zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

3.2.4 Planten

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde planten, omdat deze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet geschikt zijn.

3.2.5 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet of nauwelijks geschikt zijn.

4 Conclusies en Aanbevelingen

4.1 Conclusie

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat zich in het plangebied strikt beschermde soorten bevinden die de voorgenomen ontwikkeling aan de Robijnslaan 7 te Noordwijkerhout kunnen beïnvloeden.

Algemene soorten

Sinds de inwerkingtreding van het Vrijstellingsbesluit geldt voor de groep van algemene soorten een vrijstelling van de ontheffingsplicht. De aangetroffen en verwachte soorten in het plangebied die effecten ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling vallen onder deze groep van algemene soorten. Er hoeft dan ook geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor uitvoering van de werkzaamheden.

Strikt beschermde soorten

Strikt beschermde soorten zoals gebouwbewonende vleermuizen, huismus en gierzwaluw kunnen worden verwacht in het plangebied (tabel 4.1). Geadviseerd wordt om een vervolgonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen, om het effect van aantasting of verstoring te kunnen inschatten.

Tabel 4.1: Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep/ soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Onderzoek naar belang gebouwen als verblijfplaats
Huisumus	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Onderzoek naar belang gebouwen als broedlocatie
Gierzwaluw	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Onderzoek naar belang gebouwen als broedlocatie
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

Als functioneel leefgebied van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen wordt aangetast of verstoord door de ingrep, wordt geadviseerd een mitigatieplan op te stellen en deze ter goedkeuring voor te leggen aan Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I om er zeker van te zijn dat de juiste procedures worden gevolgd.

Wanneer geen huismus, gierzwaluw of vleermuizen worden aangetroffen, dan is een verzoek tot besluit van Dienst Regelingen (Ministerie van EL&I) in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. De werkzaamheden kunnen dan zonder bezwaren vanuit de Flora- en faunawet doorgang vinden. Indien de huismus, gierzwaluw of vleermuizen wel aanwezig zijn dan dient een mitigatieplan te worden opgesteld. Voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen is een ontheffing voor onderhavig project niet mogelijk. Voor deze soorten moeten de effecten vooraf worden voorkomen. Om er zeker van te zijn dat de juiste procedures worden doorlopen, is het mogelijk om het mitigatieplan voor te leggen (in de vorm van een ontheffingsaanvraag) aan de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenaamde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) (bij een aanvraag onder de Omgevingsvergunning) of een 'positieve afwijzing' (bij een regulier ingediende Flora- en faunawet ontheffingsaanvraag) afgeven.

De doorlooptijd van een ontheffingaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 3 tot 4 maanden (reguliere aanvraag) en maximaal 26 weken (via de Omgevingsvergunning). Een onderzoek met zwaarder beschermde soorten is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Om te voorkomen dat de rugstreepad gebruikt gaat maken van het braakliggende bouwterrein dienen de volgende mitigerende maatregelen genomen te worden:

- tijdig zandige omstandigheden weggenomen te worden of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreepadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen);
- natte plekken die als voortplantingswater gebruikt kunnen worden, afgedekt of gedempt te worden.

Met behulp van deze maatregelen wordt het terrein niet aantrekkelijk gemaakt voor de rugstreepad en kan het soort worden uitgesloten van het plangebied.

Wanneer de werkzaamheden in het plangebied starten zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden en de mitigerende maatregelen uit te voeren, en er blijken zwaarder beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt mogelijk de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

4.2 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

Vissen en amfibieën

In de te dempen watergangen kunnen mogelijk vissen en amfibieën aanwezig zijn die door de werkzaamheden hinder kunnen ondervinden. Om dit zo veel mogelijk te voorkomen kan onderstaande maatregel getroffen worden:

- werkzaamheden uit voeren in zodanige richting dat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken. Hierbij dient in het onderhavige project gewerkt te worden van zuid naar noord waar de nieuwe watergang gerealiseerd is.

4.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strik) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Natuurtoets Robijnslaan 7 Noordwijkerhout

Projectnr. 245856
7 december 2012 , revisie 0

5 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Uitgave in samenwerking met Provincie Noord-Holland, Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep en Het Noord-Hollands Landschap.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen & R.P.W.H. Felix, 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Uitgave van de Stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Internet:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl

www.vivara.nl

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings-Zones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied.

Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.

Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren

Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat.

Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan vier criteria wordt getoetst (zware toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Voor Bijlage 1 soorten uit Tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van alle belangen genoemd in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1- soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep:

1. Bescherming van flora en fauna (b);
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
4. Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimte inrichting of ontwikkeling (j)

Voor Bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn uit Tabel 3 geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

1. Bescherming flora en fauna (b)
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

